

Groningen, 20 december 2021

Betreft: Offerte voor voorlichting over houtstook in de gemeente Groningen 2022-2023

Geachte heer Van Alphen,

Gemeente Groningen heeft GGD Groningen gevraagd een offerte op te stellen voor het ontwikkelen en de uitvoering van een voorlichtingsprogramma per wijk met doel de overlast ten gevolge van houtstook terug te dringen.

In deze offerte geeft GGD Groningen een globaal beeld van de werkzaamheden die daarvoor worden gedaan en de inzet en kosten die dat met zich meebrengt.

1. Inleiding

Het stoken van hout kan overlast geven. Houtrook bevat verschillende schadelijke stoffen (o.a. fijn stof en PAK) die gezondheidseffecten op korte en lange termijn kunnen geven. Dit zijn hart- en vaataandoeningen, luchtwegklachten en een verslechterde longfunctie. Daarnaast is geurhinder een belangrijk item bij houtstook. De wijze van stoken speelt daarbij vaak een belangrijke rol.

Naast dat de overlast van houtstook de fysieke gezondheid negatief kan beïnvloeden kan dit ook leiden tot onderlinge irritaties tussen burens. Daarom heeft houtstook mogelijk naast de impact die het heeft op de fysieke gezondheid ook negatief effect op de mentale gezondheid van inwoners. Tevens kan het verstoring aanbrengen in de relatie tussen (groepen) bewoners onderling.

In de meest recente gezondheidsmonitor over 2020, uitgevoerd door GGD Groningen, is ook een vraag gesteld over de ervaren geurhinder door houtkachels/allesbranders. Door een beperkt aantal respondenten per wijk vinden we geen significante verschillen in hinder tussen de wijken in de stad Groningen. In de dorpen van de gemeente Groningen constateren we dat er meer last is van geurhinder door gebruik van houtkachels/allesbranders. Vooral in Ten Boer, Haren en Hoogkerk is dit aan de orde.

Grofweg zijn er drie sporen met maatregelen om de overlast door houtstook te verminderen; voorlichting & informatie, regelgeving uitstoot en handhaving houtrook. Deze offerte formuleert een aanbod voor het onderdeel voorlichting.

We hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

- a. Voorlichting en communicatie over kennis en handelingsperspectieven t.a.v. houtstook hebben alleen effect wanneer zij geflankeerd worden met andere inzet. Zoals op signalering & advisering, regelgeving en handhaving. We gaan er dan ook

- vanuit dat een integrale aanpak met aandacht voor het wegnemen van de bron van overlast meer effect scoort dan voorlichting alleen. Bewustwording en kennis over de risico's leidt niet zonder meer tot gedragsverandering.
- b. Iedere wijk kenmerkt zich door andere bevolkingssamenstelling. Dat vereist aandacht voor verscheidenheid in wijze van communiceren en informatie verstrekking. Daarnaast zijn er verschillen in de soort houtstook die plaatsvindt. (bijvoorbeeld houtkachels & barbecues).
 - c. De aanpak wordt voorbereid en uitgevoerd in 2022 en 2023. In 2022 vindt een nulmeting plaats en eind 2023 een vervolgmeting om inzicht te krijgen in het effect van de voorlichting.

2. Aanpak voorlichting

Houtstokers zijn zich niet altijd bewust dat het haardvuur of de kachel slecht is voor de gezondheid. Via voorlichting kunnen gemeenten houtstokers bewuster maken van de schadelijke effecten. Dit geldt voor de overlast veroorzaakt door binnen stook en buiten stook (vuurkorven, barbecues, tuinhaarden e.d.). De aandacht richt zich ook op de juiste wijze van stoken; de stookwijzer en het stookalert en de bestaande klachtenprocedure.

De gemeente Groningen kent 50 wijken verdeeld over 7 gebieden (zie indeling basis monitor Groningen). Omdat een wijkgericht aanpak wegens het grote aantal wijken en beperkte schaal niet realistisch is, stelt GGD Groningen voor de communicatie gebiedsgericht in te richten. Het betreft de gebieden: Centrum, Oude wijken, Ten Boer, Haren, Oost, West en Zuid.

Er is al veel informatie en voorlichting materiaal ontwikkeld en beschikbaar waarvan gebruik zal worden gemaakt. Dit kan worden aangepast aan de lokale situatie. Het voorlichtingsmateriaal 'Je ziet het niet, maar het is er wel' voorziet gemeenten van informatie en beeldmateriaal om hun inwoners voor te lichten over juiste wijze van houtstook. Daarnaast geeft de website van Infomil een compleet en actueel overzicht van alle informatie die beschikbaar is over hinder en gezondheidseffecten van houtkachels. Hier is o.a. een uitgebreid pakket met voorlichtingsmateriaal te vinden wat door veel gemeenten wordt gebruikt en makkelijk kan worden ingezet.¹ GGD Groningen heeft voor het gebruik van houtkachels tips beschreven op [GDL Leefomgeving](https://gdl.groningen.nl/luucht/houtrook/wat-kun-je-zelf-doen/) (via <https://gdlleefomgeving.nl/luucht/houtrook/wat-kun-je-zelf-doen/>). (Zie voor meer sites met voorlichtingsmateriaal waarvan gebruik kan worden gemaakt bijlage 1.)

Voor het uitdragen van de voorlichtingsmaterialen zullen we aansluiten bij de communicatiekanalen die beschikbaar zijn in een gebied. Er wordt nauw samengewerkt met de Wij teams en andere structuren in de wijken. De communicatie verloopt via social

¹ via <https://www.infomil.nl/onderwerpen/luucht-water/luuchtkwaliteit/functies/hinder-gezondheidseffecten-houtkachels/>

media, huis- aan huisbladen, gemeentelijk website, folders in wijkgebouwen en andere locaties waar inwoners vaak komen, posters, you tube filmpjes, lokale TV.

In de aanpak zijn de volgende fasen te onderscheiden:

Fase 1: Inventarisatie en communicatieplan per gebied.

Tijdens deze fase wordt per gebied een overzicht gemaakt van de:

- bevolkingssamenstelling
- stakeholders
- het soort houtstook dat plaatsvindt
- bestaande communicatiekanalen

Deze informatie dient als basis voor een gebiedsgericht communicatieplan. De documenten die per gebied hier uit voortvloeien bevatten:

- Resultaten analyse doelgroep en soort en mate van houtstook
- Strategie
- Aanpak en planning in de tijd
- Set aan communicatiemiddelen en de productie hiervan

Fase2.: Uitvoering per gebied.

De uitvoering vindt gefaseerd binnen de verschillende gebieden plaats met elk een eigen communicatie aanpak. Dat kan betekenen dat de focus is gericht op houtstook binnen en/of buitenshuis (houtkachel versus barbecue). De in te zetten voorlichtingsmaterialen zijn qua vorm en inhoud afgestemd op de communicatiestijl van de inwoners en de communicatie kanalen waarlangs de verspreiding plaats vindt.

Waar parallellen worden gezien tussen gebieden worden in het kader van de efficiëntie tijdens de uitvoering (onderdelen van) de plannen in elkaar geschoven.

Fase 3: Ondersteunende werkzaamheden.

Om te beoordelen of de voorlichting tot de gewenste gedragsverandering leidt en het effect op ervaren overlast door houtstook te beoordelen is een nul meting begin 2022 en een eind meting eind 2023 nodig. GGD Groningen stelt een enquête op. Deze gaat in op het gebruik van houtkachels en geeft inzicht per gebied over klachten, ervaren invloed op de gezondheid, gebruik van houtkachels en haarden, etc. In de rapportage wordt ook gebruik gemaakt van andere bronnen zoals de klachten die bij de gemeente(bijv. politie, wij-functionarissen) binnen komen.

GGD Groningen stelt de enquête op en neemt de verspreiding op zich i.s.m. gemeente Groningen. De analyse van de verzamelde data en de rapportage wordt verzorgd door GGD Groningen.

3. Organisatiestructuur

GGD Groningen coördineert, organiseert en voert beschreven activiteiten uit in samenwerking met de afdeling beleid van de gemeente Groningen. Laatst zorgt ook dat de contacten worden gelegd met de afdeling communicatie van de gemeente Groningen en de relevante structuren in de 7 gebieden.

4. Planning en vereiste inzet

	wann eer	Fte's 2022	Fte's 2023
Fase 1. Communicatieplan per gebied			
<ul style="list-style-type: none"> • 7 inventarisaties • 7 communicatieplannen 	Q1 2022 Q2 2022	0,3 fte (Schaal 11)	-
Fase 2: Uitvoering per gebied			
<ul style="list-style-type: none"> • 7 campagnes 	Vana f Q 3 2022 t/m Q 4 2023	0,5 fte (Schaal 10)	0,5 fte
Fase 3: Ondersteunende werkzaamheden:			
<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen enquête • Uitvoeren nul-meting en rapportage • Uitvoeren eind-meting en rapportage 	Q1 2022 Q2 2022 Q 4 2023	0,1 fte (Schaal 11)	0,1 fte
Totaal		0,9 fte	0,6 fte

5. Financiën

	2022	2023
Personeelslasten		
Communicatie adviseur schaal 11	€ 34.553 (0,3 fte)	-
Communicatie medewerker schaal 10	€ 57.588 (0,5 fte)	€ 57.588 (0,5 fte)
Onderzoeker schaal 11	€ 13.149 (0,1 fte)	€ 13.149 (0,1 fte)
<i>Subtotaal</i>	€ 105.290	€ 70.737
Productie voorlichtingsmaterialen en verspreiding	p.m.	p.m.

1 fte schaal 10 : € 115.177

1 fte schaal 11 : € 131.491

Met vriendelijke groet,

J.J. Hellemans
Hoofd Advies & Beleid GGD Groningen